

2ο Πανελλήνιο Συνέδριο
για την Αντιμετώπιση της Σεξουαλικής Κακοποίησης

ΜΥΣΤΙΚΟ ΟΧΙ ΠΙΑ

Η αντιμετώπιση
της σεξουαλικής κακοποίησης
και ο δρόμος προς μια υγιή σεξουαλικότητα

25–27 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2005
ΕΛΛΗΝΟΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ
Μασσαλίας 22, ΑΘΗΝΑ

ΟΡΓΑΝΩΣΗ
Ελληνική Εταιρία Μελέτης & Πρόληψης
της Σεξουαλικής Κακοποίησης
Ελληνοαμερικανική Ένωση
www.obrela.gr

Η παρούσα έκδοση αποτελεί χορηγία των Ιατρικών Εκδόσεων ΒΗΤΑ

Ιδιαίτερες ευχαριστίες στον κ. Στέφανο Ποταμίδη για την καλλιτεχνική επιμέλεια του εξωφύλλου
(welcome@colibru.gr)

Επιμέλεια-Παραγωγή:

ΒΗΤΑ Ιατρικές Εκδόσεις ΜΕΠΕ
Αδριανείου 3, 115 25 Αθήνα
Τηλ. 210-67 14 371-67 14 340, FAX: 210-67 15 015
E-mail: BetaMedArts@hol.gr
www.betamedarts.gr
EN ISO 9001:2000

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΜΕΛΕΤΗΣ και ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΤΗΣ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗΣ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗΣ (ΕΕΜΠΣΚ)

Εριφύλης 2, Αθήνα, 116 34 • Τηλ.-Fax: 210 72 90 496

giotakos@tri.forthnet.gr • www.obrela.gr

HELLENIC SOCIETY FOR RESEARCH AND PREVENTION OF SEXUAL ABUSE

2 Erifilis Str., Athens, Greece, 116 34, Tel.-Fax: 0030-210-72 90 496

giotakos@tri.forthnet.gr • www.obrela.gr

ΔΙΟΙΚΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΕΜΠΣΚ

Πρόεδρος-Επιστημονικός Διευθυντής: Γιωτάκος Ορέστης

Διοικητικός Διευθυντής: Κωνσταντακόπουλος Γιώργος

Γραμματέας: Θεμελή Όλγα

Οργανωτικός Γραμματέας: Αντωνοπούλου Αιμιλία

Ταμίας: Μουμουλέτσα Ευαγγελία

Η ΕΕΜΠΣΚ στοχεύει:

- Στην ευαισθητοποίηση του κοινού σε θέματα που σχετίζονται με την σεξουαλική κακοποίηση
- Στη μελέτη των αιτιών που οδηγούν στην σεξουαλική κακοποίηση
- Στη ενημέρωση των ατόμων που είτε ως θύματα είτε ως δράστες ενέχονται στο φαινόμενο της σεξουαλικής κακοποίησης

Η ΕΕΜΠΣΚ αναπτύσσει:

- Ερευνητικά και θεραπευτικά προγράμματα
- Στενές σχέσεις με συναφείς ελληνικές και διεθνείς επιστημονικές οργανώσεις, με στόχο την ανταλλαγή επιστημονικών εμπειριών, αλλά και τη συνδιοργάνωση προγραμμάτων έρευνας και πρόληψης

Η ΕΕΜΠΣΚ πιστεύει:

- Στον περιορισμό του κύκλου της σεξουαλικής κακοποίησης
- Στην εφαρμογή δεοντολογικά αποδεκτής αντιμετώπισης τόσο των θυμάτων σεξουαλικής βίας όσο και των δραστών

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Υπηρετώντας αυτούς τους στόχους η ΕΕΜΠΣΚ έχει αναλάβει πρωτοβουλία για τις ακόλουθες εκδόσεις-καινοτομίες στην ελληνική βιβλιογραφία:

1. «Σεξουαλική Επιθετικότητα και Παραφιλίες», Δρ Γιωτάκος Ορέστης. ΒΗΤΑ Ιατρικές Εκδόσεις, 2004
2. «Οδηγός εκπαιδευτικών και γονέων για την ανίχνευση της παιδικής κακοποίησης», Πρεκατέ Βικτωρία, Δρ Γιωτάκος Ορέστης. ΒΗΤΑ Ιατρικές Εκδόσεις, 2005
3. «Ψυχολογική στήριξη από τηλεφώνου», Επιμέλεια Δρ Γιωτάκος Ορέστης, Τριανταφύλλου Θ, Εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα, 2006
4. «Ψυχολογική στήριξη σε σπουδαστές», Επιμέλεια Δρ Γιωτάκος Ορέστης, υπό έκδοση
5. «Οδηγός Θεραπείας από το βιασμό», Dr Arhrodite Matsakis, μετάφραση Πρεκατέ Βικτωρία, υπό έκδοση

Περισσότερες πληροφορίες για τις εκδόσεις, www.obrela.gr

Το φαινόμενο της σεξουαλικής κακοποίησης και σεξουαλικής βίας αφορά όλους μας. Η πρόληψη τέτοιων συμπεριφορών θα πρέπει να αποτελεί κοινό στόχο και να βασίζεται σε στρατηγικές αντιμετώπισης του κύκλου που παράγει το φαινόμενο αυτό. Στο συνέδριο αυτό, συνεχίζεται η παρουσίαση θεμάτων που αφορούν τη σεξουαλική βία, με πρόσφατες έρευνες στους τομείς ανίχνευσης, εκτίμησης, δεοντολογίας και θεραπευτικής αντιμετώπισης. Επιστήμονες από τους χώρους της ψυχολογίας, της ψυχιατρικής, της νομικής, της εκπαίδευσης, καθώς και άλλων κοινωνικών επιστημών, προσπαθούν να διαφωτίσουν όλες τις πλευρές αυτού του πολυπαραγοντικού φαινομένου.

Με μεγάλη μας χαρά, σας προσκαλούμε στο 2ο Πανελλήνιο Συνέδριο για την Αντιμετώπιση της Σεξουαλικής Κακοποίησης, που διοργανώνει η ΕΕΜΠΣΚ, πιστεύοντας ότι θα διευρύνουμε τις γνώσεις μας σε ένα θέμα με τα περισσότερα ίσως μυστικά.

Ορέστης Γιωτάκος
Πρόεδρος ΕΕΜΠΣΚ

Βικτωρία Πρεκατέ
Πρόεδρος Οργανωτικής Επιτροπής

ΤΟΠΟΣ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ
ΕΛΛΗΝΟΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ: Μασσαλίας 22, Αθήνα, www.hau.gr
Πρόεδρος Οργανωτικής Επιτροπής: Βικτωρία Πρεκατέ
vprek2000@yahoo.gr

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

- Ορέστης Γιωτάκος
- Γιάννης Ηλίας
- Όλγα Θεμελή
- Γιώργος Κωνσταντακόπουλος
- Βικτωρία Πρεκατέ
- Κική Πετρουλάκη
- Φωτεινή Ριζάβα
- Θεώνη Τριανταφύλλου

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

- Βασίλης Αλεβίζος
- Δημήτρης Αναγνωστόπουλος
- Βάσω Αρτινοπούλου
- Χριστίνα Αντωνοπούλου
- Νίκος Βαϊδάκης
- Χρόνης Βούλτσος
- Ορέστης Γιωτάκος
- Θανάσης Δουζένης
- Μαρία Δροσινού
- Γιάννης Ζέρβας
- Κωνσταντία Θεοχαρούλη
- Βασίλης Κονταξάκης
- Γρηγόρης Λάζος
- Αντώνης Μαγγανάς
- Γιάννης Πανούσης
- Γιάννης Παπακώστας
- Ελένη Πετρίδου
- Αγγελική Σαρέλη
- Γιάννης Τσιάντης
- Ειρήνη Φερέτη

Υπό την αιγίδα

- **Ελληνική Ψυχιατρική Εταιρία** • **Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης**
- **Υπουργείο Δημόσιας Τάξης**

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ:

- **International Association for the Treatment of Sexual Offenders**
- **Πάντειο Πανεπιστήμιο, Τμήμα Εγκληματολογίας-Τμήμα Ψυχολογίας**
- **Ιατρική Σχολή Πανεπιστημίου Αθηνών, εργαστήριο Υγιεινής και Επιδημιολογίας**
- **Πανεπιστήμιο Κρήτης, Τμήμα Ψυχολογίας**
- **Πανεπιστήμιο Θράκης, Τμήμα Νομικής**
- **Πανελλήνιος Ψυχολογικός Σύλλογος**
- **ΜΚΟ ΚΛΙΜΑΚΑ, www.Klimaka.org.gr**

ΘΕΜΑΤΑ

- **Επιδημιολογία σεξουαλικής επιθετικότητας**
- **Επιδημιολογία παιδικής σεξουαλικής κακοποίησης**
- **Δυσκολίες στην καταγραφή έκτασης του φαινομένου**
- **Αίτια σεξουαλικής επιθετικότητας**
- **Η σεξουαλική κακοποίηση στο χώρο εργασίας**
- **Παραφιλίες**
- **Παιδική πορνογραφία στο διαδίκτυο**
- **Παιδική πορνεία**
- **Σεξουαλική κακοποίηση μεταξύ παιδιών και εφήβων**
- **Συγκεκριμενισμένη σεξουαλική κακοποίηση παιδιών**
- **Σύσταση φορέων παιδικής προστασίας**
- **Επιπτώσεις σεξουαλικής κακοποίησης και μετατραυματικό σύνδρομο**
- **Θεραπευτικές πρακτικές και δεοντολογικά θέματα**
- **Προγράμματα αντιμετώπισης και θεραπείας σεξουαλικών δραστών**
- **Προφίλ ατόμου που κακοποιεί σεξουαλικά τα παιδιά**
- **Η Γυναίκα που κακοποιεί σεξουαλικά τα παιδιά**
- **Οι άνδρες ως θύματα βιασμού**
- **Συντροφική βία και προγράμματα πρόληψης**
- **Βιασμός μέσα στο γάμο**
- **Νομικό πλαίσιο για βιασμό και παιδική σεξουαλική κακοποίηση**
- **Καταγγελία και ανακριτικές διαδικασίες βιασμού και παιδικής σεξουαλικής κακοποίησης**
- **Πραγματογνώμονας και μάρτυρας στην ακροαματική διαδικασία**
- **Η ακροαματική διαδικασία και ο κίνδυνος δευτερογενούς θυματοποίησης**
- **Ικανότητα για καταλογοισμό σε περιπτώσεις σεξουαλικής κακοποίησης**
- **Σχέση πραγματογνώμονα και δικαστή**
- **Κατάρτιση εμπλεκόμενων επαγγελματιών στο χειρισμό υποθέσεων**
- **ΜΜΕ και σεξουαλική κακοποίηση**

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 25 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

15.00–16.00 **Εγγραφή**

16.00–17.00 **Χαιρετισμοί**

Πρεκατέ Βικτωρία

Πρόεδρος Οργανωτικής Επιτροπής Συνεδρίου

Δεσποτοπούλου Ιωάννα

*Γενική Γραμματέας Κοινωνικής Αλληλεγγύης,
Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης*

Σκιαδάς Ελευθέριος

Αντιδήμαρχος Αθηναίων

Ζορμπά Μυρσίνη

*Πρόεδρος του Δικτύου για τα Δικαιώματα του Παιδιού,
πρ. Ευρωβουλευτής*

Χριστοδούλου Γεώργιος

*Καθηγητής Ψυχιατρικής, Πρόεδρος Ελληνικής Ψυχιατρικής
Εταιρίας, Council Member, World Psychiatric Association (WPA)*

Μόσχος Γεώργιος

*Νομικός-Εγκληματολόγος, Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη,
Υπεύθυνος Κύκλου Δικαιωμάτων του Παιδιού*

Εσδράς Δανιήλ

Διευθυντής Διεθνούς Οργανισμού Μετανάστευσης (ΔΟΜ) Ελλάδος

Κατσαδώρας Κυριάκος

Πρόεδρος ΜΚΟ ΚΛΙΜΑΚΑΣ

Γιωτάκος Ορέστης

*Ψυχίατρος, Πρόεδρος Ελληνικής Εταιρίας Μελέτης & Πρόληψης
της Σεξουαλικής Κακοποίησης*

17.00–19.00 **Σεξουαλικότητα και μορφές σεξουαλικής κακοποίησης**

Συντονισμός: Βαϊδάκης Νίκος, Γιωτάκος Ορέστης

Ιατρικοποίηση της σεξουαλικής συμπεριφοράς

Βαϊδάκης Νίκος

Καθηγητής Ψυχιατρικής, Ιατρική Σχολή Πανεπιστημίου Αθηνών
vaidanik@med.uoa.gr

Σεξουαλική κακοποίηση γυναικών-Δυσκολίες στην καταγραφή έκτασης του φαινομένου

Μαυράκη Μ,¹ Καμπιρέλλη Μ,² Φραγκιαδάκη Μ,² Μαγκίπα Α,¹
Μαρκοδημητράκη Ε,¹ Σταγάκη Φ,² Παχιαδάκη Μ,¹ Πομποδάκη Π.¹

¹ Ξενώνας Κακοποιημένης Γυναίκας και Παιδιού Κρήτης,

² Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Κρήτης, Σχολή Επαγγελματιών
Υγείας και Πρόνοιας
frossomark@hotmail.com

Πορνογραφία ανηλίκων: Εξιχνίαση, αναφορά, πρόληψη, καταστολή

Σφακιανάκης Εμμανουήλ

Αστυνόμος Α, Διευθυντής Τμήματος Ηλεκτρονικού Εγκλήματος
της Διεύθυνσης Ασφάλειας Αττικής
ccu@ath.forthnet.gr

Η ευθύνη της Πολιτείας για συγκεκριμένες περιπτώσεις σεξουαλικής) κακοποίησης ανηλίκων. Η Καναδική δικαστική πρακτική Μαγγανάς Αντώνης

Καθηγητής, Τομέας Εγκληματολογίας Παντείου Πανεπιστημίου
amaganas@panteion.gr

Συμπτώματα μετα-τραυματικής διαταραχής σε θύματα Trafficking (Παράνομη Διακίνηση και Εμπορία Ανθρώπων)

Αντωνοπούλου Χριστίνα, PhD

Επικ. Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Αθηνών
cantonop@cc.uoa.gr

19.00–19.30 **Διάλειμμα**

Προβολή ταινίας για την πρόληψη σεξουαλικής κακοποίησης για παιδιά Α΄ μέρος (ηλικίες 4–8 ετών)

Εκδόσεις, Διερευνητική Μάθηση, www.why.gr

19.30–21.30 **Σεξουαλική παρενόχληση και νομικά θέματα**

Συντονισμός: Θεμελή Όλγα, Κωνσταντακόπουλος Γεώργιος

Σεξουαλική παρενόχληση στο χώρο υγείας

Παπαδόδημα ΣΑ, Σακελλιιάδης ΜΙ, Σπηλιοπούλου ΧΑ

Ερστήριο Ιατροδικαστικής και Τοξικολογίας, Ιατρική Σχολή, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

strapd@med.uoa.gr

Η συμβολή ενός Ιατροπαιδαγωγικού Τμήματος στην πρόληψη της σεξουαλικής παρενόχλησης και κακοποίησης

Ελευθεριάδου Μαρία

Παιδοψυχίατρος, Επιμ. Α΄ ΕΣΥ, Υπεύθυνη Ιατροπαιδαγωγικού

Τμήματος ΚΨΥ Κατερίνης

m_elefth@otenet.gr

Το αίτημα της υγιούς σεξουαλικότητας ως αίτημα συνολικής αλλαγής της κοινωνίας

Ριζάβα Φωτεινή

Δικηγόρος, Υπ. Διδάκτωρ Εγκληματολογίας στον Τομέα Ποινικών

και Εγκληματολογικών Επιστημών του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου

Θράκης

fotinirizava@yahoo.gr

Το παιδί ως μάρτυρας σεξουαλικής κακοποίησης: Η ακροαματική διαδικασία και ο κίνδυνος δευτερογενούς θυματοποίησης

Θεμελή Όλγα

Δρ Εγκληματολογίας

themeli@synigoros.gr

21.30–22.00 **Προβολή ταινίας «ΕΑ, Η αληθινή ιστορία ενός θύματος Trafficking» (στα αγγλικά)
Παραγωγή ΔΟΜ, www.iom.gr**

ΣΑΒΒΑΤΟ 26 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

10.00–12.00 **Όταν το τραύμα ξεκινά νωρίς: Παιδική Σεξουαλική κακοποίηση**

Συντονισμός: Ελευθεριάδου Μαρία, Δροσινού Μαρία

Σεξουαλική κακοποίηση εφήβων

Τσίτουρα Στέλλα

Παιδιάτρος-Ιατρός Κοινωνικής Ιατρικής, Διευθύντρια Τμήματος Κοινωνικής Ιατρικής, Νοσοκομείο Παίδων «Παν. & Αγλ. Κυριακού» Socmed@otenet.gr

Συζήτηση με κακοποιημένους γονείς σε θέματα σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης των παιδιών

Δροσινού Μαρία

Διδάκτωρ Ψυχολογίας, Πάρεδρος Ειδικής Αγωγής Παιδαγωγικού Ινστιτούτου mdros@pi-schools.gr

Η ενδοοικογενειακή σεξουαλική κακοποίηση του παιδιού ως έκφραση της οικογενειακής δυσλειτουργίας

Λάγγαρη Βέρα

Ψυχολόγος, MSc Κοινωνική και Προληπτική Ιατρική, Αναπτυξιακή Ψυχοπαθολογία Παιδιού και Εφήβου (επί πτυχίω). Παιδοψυχιατρική Κλινική, Ιατρική Σχολή, Πανεπιστήμιο Αθηνών, ΜΚΟ Κλίμακα-Κέντρο Ημέρας «Ομόνοια», Ελληνική Εταιρία Μελέτης και Πρόληψης της Σεξουαλικής Κακοποίησης lagari_vera@hotmail.com

Η ενδο-οικογενειακή βία και οι ψυχολογικές της επιπτώσεις

Ελευθεριάδου Μαρία

Παιδοψυχίατρος, Υπεύθυνη Ιατροπαιδαγωγικού Τμήματος ΚΨΥ Κατερίνης m_elefth@otenet.gr

12.00–12.30 **Διάλειμμα**

Προβλές για πρόληψη του Trafficking από την ενημερωτική καμπάνια του ΔΟΜ

Ταινία 1 «Η αρχή: Οι λόγοι που φεύγουν οι γυναίκες» (στα αγγλικά) www.iom.gr

12.30–14.30 **Περίπλοκες όψεις της σεξουαλικής κακοποίησης και νομική προσέγγιση**

Συντονισμός: Λαζαρίδου Μάχη, Φυτράκης Ευτύχης

Προτάσεις μεταρρυθμίσεων για την προώθηση της παιδικής προστασίας

Λαζαρίδου Μάχη LLB,¹ Μαυράκη Χρυσούλα²

¹ Νομικός, τ. Εισαγγελέας Καναδά, το Χαμόγελο του Παιδιού,

² Παιδοψυχολόγος, Το Χαμόγελο του Παιδιού
info@hamogelo.gr

Η κακοποίηση κατά την παιδική ηλικία ως παράγοντας εγκληματογένεσης

Καρύδης Βασίλης

Καθηγητής Εγκληματολογίας, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Ασέλγεια με κατάχρηση εξουσίας και εκμετάλλευση σχέσης εξάρτησης: ένας «ήπιος» βιασμός;

Φυτράκης Ευτύχης

Δρ Νομικής ΑΠΘ, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο

fitrakis@panafonet.gr

Σεξουαλική κακοποίηση ατόμων με νοητική υστέρηση

Μακρίδου Άννα

Κλινική ψυχολόγος Πανεπιστημίου Ρώμης

annamakr@hotmail.com

Σατανισμός. Ο μυστικισμός και η θρησκοληψία ως φαινόμενο συγκάλυψης σεξουαλικής κακοποίησης

Κουλουκάκος Παναγιώτης, Μαρκαντωνάκη Μαρία, Κουφογιάννης

Γεώργιος

Δικηγορικό Γραφείο Γεωργίου Κουφογιάννη και Συνεργατών,

Κέντρο Ψυχολογικής Υποστήριξης και Λογοθεραπείας Αλίμου

markantonaki@yahoo.com

14.30–16.00 **Διάλειμμα**

Προβολή ταινίας για την πρόληψη σεξουαλικής κακοποίησης για παιδιά, Β΄ μέρος (ηλικίες 9–11 ετών), Εκδόσεις Διερευνητική Μάθηση, www.why.gr

Προβολές για πρόληψη Trafficking από την ενημερωτική καμπάνια του ΔΟΜ, www.iom.gr

Ταινία 2 «Μέθοδοι προσέλκυσης θυμάτων» (στα αγγλικά)

16.00–18.00 **...Και η συνέχεια: Θεραπευτική αντιμετώπιση του τραύματος**

Συντονισμός: Χατήρα Πόπη, Σωτηροπούλου Αθηνά

Το ψυχικό τραύμα και ο πόνος που απορρέει από κάθε μορφής βία και κακοποίηση

Χατήρα Πόπη

*Επίκ. Καθηγήτρια Κλινικής, Ψυχολογίας Πανεπιστημίου Κρήτης,
Τμήμα Ψυχολογίας Σχολής Κοινωνικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο
Κρήτης*

hatira@psy.soc.uoc.gr

**Θεραπεία του τραύματος από παιδική σεξουαλική κακοποίηση
Θεραπευτικές πρακτικές που χρησιμοποιούνται στο πλαίσιο
της Ανθρωπιστικής Συνδυαστικής Ψυχοθεραπείας (ΑΣΨ),
για τη θεραπεία και την αποκατάσταση ενήλικων επιζώντων
από παιδική σεξουαλική κακοποίηση**

Σωτηροπούλου Αθηνά

*Ψυχοθεραπεύτρια, (Ανθρωπιστική, Συνθετική Ψυχοθεραπεία),
Wittington Hospital, NHS Community Drug Service for South London,
Place to Be School Program*

aesotir@otenet.gr

**Πρώιμες τραυματικές εμπειρίες, διαπροσωπικές σχέσεις
και συναίσθημα ατόμων σε πρόγραμμα απεξάρτησης**

Μακά Ζωή,¹ Καφέτσιος Κωνσταντίνος²

¹ *Department of Psychology, APU-Cambridge, zoemaka@yahoo.gr*

² *Τμήμα Ψυχολογίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης*

k.kafetsios@psy.soc.uoc.gr

**Η εφαρμογή της αφηγηματικής θεραπείας σε γυναίκες
που κακοποιήθηκαν σεξουαλικά στην παιδική τους ηλικία**

Ρεντάς Ευάγγελος, MA, BA

Οικογενειακός και συστημικός ψυχοθεραπευτής

evanrentas@yahoo.gr

18.00–18.30 **Διάλειμμα**

**Προβολές για πρόληψη του Trafficking από την ενημερωτική
καμπάνια του ΔΟΜ, www.iom.gr**

**Ταινία 3 «Τι αντιμετωπίζουν οι γυναίκες-θύματα
στο εξωτερικό (στα αγγλικά)**

18.30–20.30 **Φύλο και σεξουαλική κακοποίηση: Ισχύουν τα στερεότυπα;**

Συντονισμός: Δουζένης Αθανάσιος, Σαρέλη Αγγελική

Το «φύλο» του βιασμού: Όψεις από την πρόσφατη ελληνική νομολογία

Μηλιώνη Φωτεινή

Δικηγόρος, Ειδική Επιστήμονας της Νομικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών

fmlioni@law.uoa.gr

Άνδρες θύματα βιασμού και σεξουαλικής κακοποίησης

Σαρέλη Αγγελική

Λέκτορας Τομέα Ποινικών και Εγκληματολογικών Επιστημών

Νομικής Σχολής ΔΠΘ

fotinirizava@yahoo.gr

Γυναίκες που κακοποιούν σεξουαλικά παιδιά:

Ανασκόπηση της βιβλιογραφίας

Δουζένης Α, Τσόπελας Χ, Λύκουρας Ε.

Πανεπιστήμιο Αθηνών, Ιατρική Σχολή, Α΄ Ψυχιατρική Κλινική Γενικό Νοσοκομείο, Αττικόν ΠΓΝ

thandouz@med.uoa.gr

Γυναίκες δράστες σεξουαλικής κακοποίησης-μια προσέγγιση με βάση τη θεωρία των αντικειμενοτρόπων σχέσεων

Ανδρεοπούλου Ουρανία,¹ Κυρίτση Μαρία²

¹ *Ψυχολόγος, Υπ. Διδάκτωρ Τμήματος Ιατρικής, Πανεπιστήμιο Πατρών*

² *Ψυχολόγος, Msc, Πανεπιστήμιο Πατρών, Ρίο Πάτρα*

secretary@med.upatras.gr

20.30–22.30 **Προβολή ταινίας: «Λουκουμάδες με μέλι» (2004) με θέμα την παιδική σεξουαλική κακοποίηση.**

Σκηνοθεσία: Μαλέα Όλγα, Ψυχολόγος, Phd

ΚΥΡΙΑΚΗ 27 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

10.00–12.00 **Σεξουαλική βία και εφηβεία:
Η εμπειρία μιας Παιδοψυχιατρικής μονάδας**

Συντονισμός: Κατριβάνου Αγγελική, Φερέτη Ειρήνη

Εφηβεία: Ενοχές και Επαναλήψεις Τραύματος της Κακοποίησης

Κατριβάνου Αγγελική

Λέκτορας Παιδοψυχιατρικής, Παιδοψυχιατρική Μονάδα

Ψυχιατρικής Κλινικής Πανεπιστημίου Πατρών

secretariat@med.upatras.gr

Σεξουαλική Κακοποίηση και Διαταραχή Πρόσληψης Τροφής

σε Έφηβη Κόρη και τη Μητέρα της:

Παρουσίαση Κλινικής Περίπτωσης

Σταθοπούλου Α.

Παιδοψυχίατρος, Επιμελήτρια Β', Παιδοψυχιατρική Μονάδα

Ψυχιατρικής Κλινικής Πανεπιστημίου Πατρών

secretariat@med.upatras.gr

**Διαταραχές Σεξουαλικής Συμπεριφοράς που συνδέονται
με την παρακολούθηση Τηλεόρασης σε Ομάδα Εφήβων**

Μενούνου Χ.

Ειδικευόμενη Παιδοψυχιατρικής, Παιδοψυχιατρική Μονάδα

Ψυχιατρικής Κλινικής Πανεπιστημίου Πατρών

secretariat@med.upatras.gr

Σύγχρονη Ηλεκτρονική Τεχνολογία και Έκθεση σε Σεξουαλική Βία

Γιαννακοπούλου Μ.

Ειδικευόμενη Παιδοψυχιατρικής, Παιδοψυχιατρική Μονάδα

Ψυχιατρικής Κλινικής Πανεπιστημίου Πατρών

secretariat@med.upatras.gr

12.00–12.30 **Διάλειμμα**

**Προβολές για πρόληψη του Trafficking από την ενημερωτική
καμπάνια του ΔΟΜ, www.iom.gr**

Ταινία 4 «Εγκληματικό Δίκτυο» (στα αγγλικά)

12.30–14.30 **Η εμπλοκή της σύγχρονης τεχνολογίας: Σεξουαλική βία, ΜΜΕ και Διαδίκτυο**

Συντονισμός: Πανούσης Γιάννης, Ηλίας Γιάννης

Παιδοφιλία και Διαδίκτυο: Ένας σύγχρονος κίνδυνος

Ευθυμίου Κ, Θελερίτης Κ, Κακάκη Μ.

Ινστιτούτο Έρευνας Θεραπείας της Συμπεριφοράς, Αθήνα,

Κέντρο Παιδικής Ψυχικής Υγείας-ΙΚΑ, Αθήνα

kefthim@psych.uoa.gr

Η ανάμνηση παιδικής σεξουαλικής κακοποίησης & τα ΜΜΕ

Δρ Καλογηράτου Ανδρονίκη

Ειδική Επιστήμονας ΠΔ 407, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο

andronikkie@yahoo.com

Ηλεκτρονική Πορνογραφία και σεξουαλική παραβατικότητα

Γιάννης Ηλίας

Δρ Νομικής, Δικηγόρος

LIAS608@dspeir.gr

ΜΜΕ & Κώδικας Δεοντολογίας σε ζητήματα κακοποίησης παιδιών

Πανούσης Γιάννης

Καθηγητής Τμήματος Επικοινωνίας και ΜΜΕ στο Πανεπιστήμιο

Αθηνών

panousis@media.uoa.gr

14.30–16.00 **Διάλειμμα**

Προβολή ταινίας για την πρόληψη σεξουαλικής κακοποίησης για παιδιά, Γ΄ μέρος (ηλικίες 12–14 ετών)

Εκδόσεις Διερευνητική Μάθηση, www.why.gr

Προβολές για πρόληψη του Trafficking από την ενημερωτική καμπάνια του ΔΟΜ, www.iom.gr

Ταινία 5 «Η επιστροφή» (στα αγγλικά)

16.00–18.00 **Ο «κοντινός» δράστης: Σεξουαλική βία στη συντροφική σχέση**

Συντονισμός: Σαπουνά Ρ, Γαϊτάνη Τ.

Συντροφική βία στον ελλαδικό χώρο:

Η ιατροδικαστική πλευρά του θέματος

Σαπουνά Ρ, Κοτρέτσος Π, Κούτσης Χ, Παπαδόδημα Σ,
Σπηλιοπούλου Χ.

*Εργαστήριο Ιατροδικαστικής και Τοξικολογίας, Ιατρική Σχολή,
Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
strpard@med.uoa.gr*

Κακοποίηση γυναικών από το σύζυγο:

το πρόβλημα του συζυγικού βιασμού

Παπαδομαρκάκη Ελένη

*Εθελόντρια Ψυχολόγος στο Δίκτυο Γυναικών Ευρώπης
elen_rain@hotmail.com*

Σεξουαλική Κακοποίηση-Γραμμή ΣΟΣ

Γαϊτάνη Τασώ

*Κοινωνική Ψυχολόγος, D.E.S.S. στην Κοινωνική Ψυχολογία,
Επιστημονική Υπεύθυνη της Γραμμής ΣΟΣ για την Οικογενειακή
Βία, Δίκτυο Γυναικών Ευρώπης
enow@otenet.gr*

**Ενδοοικογενειακή βία-αντιμετώπιση περιστατικών
στα αστυνομικά τμήματα**

Μπιλανάκη Ελευθερία

*Ψυχολόγος, τ. επιστημονικός συνεργάτης-ψυχολόγος
του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης
elmpilanaki@woman.gr*

18.00–18.20 **Διάλειμμα**

**Προβλές για πρόληψη του Trafficking από την ενημερωτική
καμπάνια του ΔΟΜ, www.iom.gr**

Ταινία 6 «Τι θα φέρει το αύριο» (στα αγγλικά)

18.20

Βράβευση Καλύτερων Εργασιών του Συνεδρίου

**Βράβευση Έργων Διαγωνισμού Αφίσας από το Διευθυντή
του College of Fine Arts I. Vorogias (www.ergTechnis-Vorgias.gr)
κ. Γ. Βοργία**

18.30–20.30 **Συντροφική βία: συχνότητα και πρόληψη**

Συντονισμός: Καλαϊτζάκη Αργυρούλα, Πετρουλάκη Κική

Βιασμός: Εννοιολογικός προσδιορισμός, αντιμετώπιση, ρυθμίσεις και καλές πρακτικές

Σιφναίου Φωτεινή,¹ Ξυδοπούλου Εύα²

¹ Κλινική Ψυχολόγος-Ψυχοθεραπεύτρια, Μέλος της Ελληνικής Εταιρίας Ομαδικής Ανάλυσης και Οικογενειακής Ψυχοθεραπείας

² Ψυχολόγος-Ερευνήτρια

vaxidop@otenet.gr

Ποσοστά, συχνότητα, και σοβαρότητα σεξουαλικής θυματοποίησης στις συντροφικές σχέσεις φοιτητών

Καλαϊτζάκη Αργυρούλα,¹ Μαρινάκη Βενετία²

Σεξουαλικός εξαναγκασμός στις συντροφικές σχέσεις φοιτητών: Ποσοστά, συχνότητα και σοβαρότητα διάπραξης

Καλαϊτζάκη Αργυρούλα,¹ Μαρινάκη Βενετία²

¹ Δρ Κλινικής Ψυχολογίας, Επιστημονικός Συνεργάτης, ΣΕΥΠ, ΤΕΙ Κρήτης, akalaitzaki@seyp.teiher.gr

² Ψυχολόγος, Μεταπτυχιακή του Τμήματος Εκπαίδευσης και

Αγωγής της Προσχολικής Ηλικίας του Καποδιστριακού

Πανεπιστημίου Αθηνών, vmarinaki@ecd.uoa.gr

Πρωτογενής Πρόληψη για τη Βία μεταξύ Ερωτικών Συντρόφων (ΒΕΣ): Ευαισθητοποίηση Ανδρικού Πληθυσμού

Πετρουλάκη Κική,¹ Ντιναπόγιας Αθανάσιος,¹ Γιωτάκος Ορέστης,²

Πετρίδου Ελένη¹

¹ Εργαστήριο Υγιεινής & Επιδημιολογίας, Ιατρική Σχολή

Πανεπιστημίου Αθηνών, ntinap@med.uoa.gr, kpetroul@med.uoa.gr

² Στρατιωτικό Νοσοκομείο Αθηνών, Ψυχιατρική Κλινική,

giotakos@tri.forthnet.gr

Συντροφική βία και προγράμματα πρόληψης

Μαρία Κεφαλοπούλου,¹ Γεωργία Μπούρη²

¹ Ψυχολόγος,

² Κοινωνική Λειτουργός, Γραφείο Ισότητας, Διεύθυνση Κοινωνικής

Μέριμνας και Υγείας, Δήμος Αθηναίων

isotita@cityofathens.gr

20.30 **Επίλογος – Συμπεράσματα**
Δρ Γιωτάκος Ορέστης, Ψυχίατρος, Πρόεδρος ΕΕΜΠΣΚ

20.30–21.30 **Προβολή ταινίας: “Why my why God” (1988). Η αληθινή ιστορία ενός θύματος παιδικής σεξουαλικής κακοποίησης, (στα αγγλικά)**

ΑΝΑΡΤΗΜΕΝΕΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

Κλειτοριδεκτομή: Το έγκλημα συνεχίζεται

Δρ Γερούκη Αριάδνη
Νομικός, Διδάκτωρ Ιστορίας
Paris 1, Pantheon-Sorbonne
ariadni_g@hotmail.com

Διερεύνηση της σεξουαλικής επιθετικότητας σε νέους Έλληνες άνδρες

Γιωτάκος Ορέστης, Κωνσταντακόπουλος Γιώργος,
Πρεκατέ Βικτωρία
Ελληνική Εταιρία Μελέτης και Πρόληψης της Σεξουαλικής
Κακοποίησης
giotakos@tri.forthnet.gr

Η Παράνομη Διακίνηση Γυναικών ως Σεξουαλική Κακοποίηση: Το Νομικό Πλαίσιο στην Ευρώπη

Γούναρης Δ. Ιωάννης,¹ Σακελλάρη Ευανθία²
¹ Δικηγόρος, LL.M, Υποψήφιος διδάκτωρ
Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
jounar8@otenet.gr

² Επισκέπτρια Υγείας, MSc, Υποψήφια διδάκτωρ
Department of Nursing Science, University of Turku, Φινλανδία,
sakellari@ath.forthnet.gr

Ξενώνας «Φροντίδα»: Διεθνής Εταιρία Στήριξης Οικογένειας

Ειρήνη Δορκοφίκη
Νόμιμος Εκπρόσωπος «Φροντίδας»
maret@mail.gr

Διερεύνηση της σεξουαλικής παρενόχλησης και κακοποίησης σε νέες Ελληνίδες

Μητσοπούλου Ευφροσύνη,¹ Χατζημανώλη Μαρία,¹
Τριανταφύλλου Θεώνη,¹ Γιωτάκος Ορέστης²

¹ Πανεπιστήμιο Κρήτης, Τμήμα Ψυχολογίας, Ρέθυμνο

² Εταιρία Μελέτης & Πρόληψης Σεξουαλικής Κακοποίησης, Αθήνα
psy1235.mh@gmail.com, Giotakos@tri.forthnet.gr

**Δημιουργία, Εφαρμογή και Αξιολόγηση Προγράμματος
Εκπαίδευσης Φοιτητών Ιατρικής για την Ανίχνευση
και την Αντιμετώπιση της Βίας μεταξύ Ερωτικών Συντρόφων**

Πετρουλάκη Κική, Ντιναπόγιας Αθανάσιος, Πετρίδου Ελένη
*Εργαστήριο Υγιεινής & Επιδημιολογίας, Ιατρική Σχολή
Πανεπιστημίου Αθηνών*
kpetroul@med.uoa.gr, ntinap@med.uoa.gr

Παιδική σεξουαλική κακοποίηση:

Η εμπειρία ενός ιατροπαιδαγωγικού κέντρου

Καλτσά Αργυρώ, Σπανού Αντωνία, Σκαρλάτου Ξανθή,
Ταγκούλη Ευδοκία, Στουρνάρας Αριστείδης, Ρούσσου Αλεξάνδρα,
Καραγιάννη Σταυρούλα
*Ιατροπαιδαγωγικό Κέντρο Αθηνών, Δ΄ Παιδοψυχιατρικό Τμήμα,
Παιδοψυχιατρικό Νοσοκομείο Αττικής*
rkaltsa@yahoo.com

**Η κακοποίηση μετά την κακοποίηση... παρουσίαση κλινικής
περίπτωσης**

Σπανού Αντωνία, Καλτσά Αργυρώ, Σκαρλάτου Ξανθή,
Ταγκούλη Ευδοκία, Στουρνάρας Αριστείδης, Ρούσσου Αλεξάνδρα,
Καραγιάννη Σταυρούλα
*Ιατροπαιδαγωγικό Κέντρο Αθηνών, Δ΄ Παιδοψυχιατρικό Τμήμα,
Παιδοψυχιατρικό Νοσοκομείο Αττικής*
rkaltsa@yahoo.com

**Η πνευματική διάσταση στη θεραπεία από τη σεξουαλική
κακοποίηση**

Dr Aphrodite Matsakis, PhD
Κλινική Ψυχολόγος και συγγραφέας
Wheaton, Maryland, USA
www.matsakis.com

Εργοθεραπευτική παρέμβαση σε σεξουαλικά κακοποιημένα παιδιά

Γούλα Ζωή
Εργοθεραπεύτρια,
ΜΚΟ ΚΛΙΜΑΚΑ, Κέντρο Ημέρας Ομόνοια
Αγησιλάου 3, Αθήνα
www.klimaka.org.gr